

Kugluktuk Angoniatit Association • Hunters' & Trappers' Organization

PO Box 309, Kugluktuk NU X0B 0E0 • Phone: (867) 982-4908 • Email: kugluktuk@krwb.ca

TOGHIKTUTAIT TATVUNGA NUNAVUMI ANGUTIGHANIK MUNAGHIYUVLUTIK KATIMAYIITNUN

TAHAMNA

Tuhagaghak:

Ihumaliugutighak: XXX

**Pitjutaoyok: Toghiktutaoyok amigaikpaligotighaitnik hapkua ataataghat tatvalu
ahivaaklogit hapkua kiklikaktunik amigaitilangit tuktutaghanik hapkuninga
Tahikjuaq-Kivatani tuktuitnik tahamani Nunavumi**

Hivunighitjutaat:

Tatvani ukkiumi 2017-mi, hadjakaffukguuk Tuktuit Ataataghaitnik Anguniakutighat (TAH) tahapkuninga Tahikjuakmiut tuktuitnik aullagotighimayaat, tatva pitailitjutaoyok Nunavumiut angunahuaktitnik taima kihiani Nunavumiut 340-nik tuktutaghakaktot aipagutoaganga. tatvani 2020-mi, huli taitai pitailitjutikamiyut ikkitunik tuktutaghaitnik ayoliktitaohimayut, ikkilivalighimavlugit tahapkua Tuktuit Ataataghait Angutighanut imma 170-nik tuktunik tatvalu pivalighutjuk tahamna atulikuvlutjuk Aknalutnik Anguhalukniklu Attauhiaktaotikuvlugit Anguniaktut Ikkilivaliataohimayot (NQL). Tahapkua pitailitjutaoyot aghutaffalaak tatvalu ihuilotaoloaktot ikpingnakpiaktunik Inuinaitnut Kugluktumi, tahapkuatuanguyok nunaliitnin iluani Nunavut angunahuakattaktut tahapkuninga Tahikjuakmiut tuktuitnik.

Tahamna angunahuaktut pitailitjutat anguniaknikmik atulikoyaohimayok kiotjutaohimavluni ikkilivaliyogiyaongmata tahapkua amigaitilangit tahapkua Tahikjuakmiut tuktuit. Kugluktumiut Inuinait malikatiakpaghait tahapkua Tuktuit Ataataghaitnik Anguniakutighat (TAH) tatvalu tahamna Aknalutnik Anguhalukniklu Attauhiaktaotikuvlugit Anguniaktut Ikkilivaliataohimayot (NQL) attoliktoyaongmata tahapkung Tahikjuakmiut tuktuit kihianiungmat angighimangitaat tahamna angunahuaktut angutighait attuni aknalutnik anguhaloitnik tuktutagiakakmata.

Kangahaak tuhaktitjutaohimayok tahamna naunaipkutaovluni tahapkua tuktuit amigaikpaliagaliktogaluit, tatva taimatot tahapkua angunahuaktot pitailitjutat hadja ihuaghaktaokungnaktok.

Pitjutaoyok:

Tahapkua Tahikjuakmiut tuktuit taimangagallok nogiokvigivagaat tahamaniitok oatani Kugluktup; tahapkua tuktuit aipagutoagangat ingilgalikpaktot atoghugo tahamna ingilgayagiyatik taununga Nunatiamut (NWT), hivuganut tatvalo kivatanut Takhikjuap. Illaliutilugo tatvunga nunaliitnun Kugluktumiut, kittitlugit tahapkua 9-gungmiyut nunaliit Nunatiami NWT anguniakatakmiyait tahapkua Tahikjuakmiut tuktuit—kihianiungmiyok hatkiumaningit tahapkua tuktuit

ikkilivaliyogiyaongmiyot. Ihuaghailiktinagit tahapkuninga tuktuut ataataghaitnik angunahuakutit TAH tahapkuninga Tahikjuakmiut tuktuutitnik, Inuinait taimani angunahuakpaktot tuktuutpaghutik kaningani nahautait 600-nik tuktuunik (illaliutilugit tahapkua Keelinikmiut tatvalu Killuhiktokmiut tuktuutaitnik anguvakivlutik) aipagotoangangat. Ingilgakniitani taimanigaaluk, 1500-nik akungani -1600-nik tuktuutaovaghimayot aipagotoangangat.

Tuktuut nikkigiyaongitaktot Kugluktukmiuniit Inuinaitnit. Illaliutilugit hapkua nikkainaktotigivlugit, tuktuut angutaogangata pimagiuyot iliitkuhiktotaovaghutik taima huli atoktaohimaaghutik tatvalu kaoyimayamingnik ilihaotigivlugit kinguvaghamingnot ilihimayaghait. Ukkua Kugluktuk Angoniatit Katuyikatigit (KHTO) munagivaghait tahapkua tuktuut angunaguaktaghait Kugluktukmiut Inuinait, malikavlugit tahapkua *Nunavut Angikutat*. Ukkua KHTO-kut ataniktoktait hapkua maligat anguniakutaovaktot atoktaoyoghanik nunaliitni nunatakataohimayot illaliutilugo una ataniktoklutik atoktaoyoghanik ihoaghailotik Inuinait atokpaghaitnik anguniaktikut munaghitjutighanik, uktutigilugo hamna nunaliitni-atoktaoyoghanik munaghitjutighaitnik paknaiyaotighait Tahikjuakmiut tuktuut.

Pitjutigilugo tahamna TAH-nik, uvani *Nunavut Angikutatni naunaitiaghimayok titigaghimangmat tatva Inuinait angunahuakutighait* pitailiyagiakaktot uvalunin ikkilihimalogit kihiani piyagiakaknikata pitjutaoluni naunaitiaktonik angutighanik munaghitjutighaitnik atoktaoyagiakaknikata (uktutigilugo, munaghitjutighaitnik angutighat) tatvalo, taimaitkaloaktitlugo, "kihianioyagiakakmat piyagiakangmagikpat" (s. 5.3.3). Taimatotait ajikuhiokmilugo, tahamna NQL-gitnik pitjutaolaitot "aghuvalaak uvalunin pitjuaoyagiakangitok Inuinait anguniakutaitnik (s. 5.6.50). Ukkua KHTO-kut kaoyimaliktat tatva tahamna tukikaktuyaaktok tahapkua ayoghaghaoyut kihiani kingulikpagilugit ahianik ayoktaonikata, ihomagiyaoyagiakaktok atoktaokatalaitok pitailiyaovalangitkomiklo (uktutigilugo, HTO-kut ataniktoktait munaghitjutighat angutighanik) atoktait takkunakata ihoakutaongitot atoklogit.

Ikpigiyaakningit tahapkua Tuktuut Ataataghait Anguniakutighaitnun TAH Ikkitunuanik Angutighait NQL hapkua Kugluktumiut Inuinait:

tatvani 2020-mi ihomalioghimangmata, ukkua NWMB-kut ihomalioktoyaaktot hapkuninga ikpigiyaoniaktogivlugo tahamna ikkitpalaaktitlugo Tuktuut Ataataghaitnik Anuniakutighat TAH pitjutaoniaktuginiaghugivlutjuk Inuinait nikkailiokutigilutjuk tatvalu iliitkuhiktotigiyaitnutlo, tatvalu kanok namagiyaoniakmangata Kugluktukmiutnun Inuinaitnun Nunavumi tahapkuninga angutighanik ikkayokatigighutik-munaghiyuyut ataniktioyonik. Taimailioniaknighutik, tahamna ikkilivalakninga tatvanga Tuktuut Ataataghaitnik Anguniakutighat TAH imma 170-nik tuktuutitnik pitjutaoloaghimayok ihoigiyaokpiaghuni atoktaohimayok Kugluktukmiut Inuinaitniit – taimaitkaloaktitlupg tahamna TAH-gitnik 340-nik tuktuutaghakaligaloaktitlugit.

Tatva tahamna angunahuaknik tuktuunik tahamani Kugluktukmiut Inuinait atokataktat alangukatakto aipagotoangangat, nalliagugaloaktitlogit aknakluit anguhailutlo tuktuut piyomayamingnik kanok atogomaniaktamingnik ihomagivlutjuk (uktutigilugit, nikkainaktotighanik, kaaghanik, annugaghanik). Angunahuagungnakata tuktuunik pangniitnik tatvalu/uvalunin kulavaknik pimagiungmat ukkiugaalok nikkainaktotigivlutjuk tatvalu tahapkua iliitkuhiktotigivlutjuk. Tahapkua atoktaolikmata kangahaak TAH tatvalo NQL, kihianiitaok, Kugluktumiut Inuinait atogiokpalialiktait tahapkua iliitkohitokatik

angunahuaknikut atoktaovaghimayot. Taimatotaok auyami anguniagangamik ikkitpallaakatakmiyut hapkua tuktutaghait, tatvatoanguliktok angunahoakutighaat (tatvani 2023-mi, uktutigilugo, tahapkua ataataghat hatkitaohimayot July 1-mi; ubluani July 3-mi, tamaita hapkua 170-gut ataataghat attilioktaohimaliktot kihianiogaloaktitlugit tahapkua tuktuit auyangulihaaktitlugit July-mi kakualugoiktiitlugit tatvalo ammiit haakpalaaktitlugit atogaokatangitmata). Tahamna ikkilihimanginga TAH atotigivalialiktaat angunahuaktiit (aipagotoagangat avatoyoitok imma 170.7 tuktukataghutik tatvunga pingahut hivuliit ukkiut atoliktitlugit 170-nik tuktuit ataataghaitnik TAH akungani aipagutoagangat tuktutaghat 156.8 tuktutaghat akunni hitamat ukkiuni tahapkua 340-nik tuktuit ataataghat TAH tamaatkiyotait). taimaititlugot, tahamna ikkitpalaaktugiyaotitlugit tahapkua tuktutaghat tatva hapkua Kugluktukmiut namagingitkaloaghutjuk atokpaliktaat nikkainaktogomanakmat tuktunik.

Tahamna TAH 170-nik Tahikjuakmiut tuktuitnik tuktutaghait ihuiyaotaovaliktok tatva nunaliitni innuhigingitamingnik atokpalighutik. Inuinait kangagalok avakukataghutik angutamingnik katangutimingnut tatvalu nunakatingmingnot iliitkuhikakpakaluakmata. Tahamna atoktaovalikmat tuktuit ataataghaitnik anguniakutighat TAH tatvalu tahamna NQL allangutaovallaaghimaliktok Inuinait pitkuhitokaitnik tatvalu iliitkuhiktotaitnik Tuktuit tatvalu omingmait taataghaitnik angunahuaktutighat ihoilotaovaliktot aivatjutaovalighutik tatvalu hapkua Inuinait katangutigiit tatvalu iglumiokatigiiktot naguuhutigivaliktait amiahutaovalighutik. Kugluktukmiut Inuinait tatvalu ukkua KHTO=kut piyomayot—tatvalu ihagiatiliktot —atogomahoigaloaghutjuk tahamna ihoakutaongitpiakmat atogaoliktot tatva hapkua iliitkuhiktotaovaghimayot attoffagomavlugit.

Ublumiuyok tahapkua tuktuit iliitkuhigiliktait:

Ukkua KHTO-kut tughiktotigiyaat tatvunga NWMB-kunut tatvani ukkiuni 2020-mi Tahikjuakmiut tuktuit nallaktaotitlugit katimatjutaohimangmata kangahaanuak okaotaovaliktok tatva Kugluktutmiut Inuinait iliitugivalialiktait attaohiaghimaitomik takkunakataliktot hapkua tuktuit amigaikpalialiktiitlugit, hapkuavalaat tukkunakatalikhutjuk amigaikpalianingit nogait- tatvalu migaiyagiit – tatvalo kakualuktunik ukkiighami tuktutpalighutik. Nunakatigit hapkua takkuvaliktait naunaitot avatiit gapkua piyominakpalialikmata tuktuit amigaikpalialitjutaonmiyot, tatvaongmata hila niklaomaninga, kinnipaohialo, tatvalo annuhikatakninganik tatvaongmingmat kiktogiakakpalangininganik nakkugotaovalikmata.

KHTO-kuni illaokataoyot huli takkukataktot amihuakjuknik tuktuit nukkatugaitnik tatvalu hapkua kulavait migaiyaknik nogiokpaliktonik. Taimaitkaloaktotlugo hila pannikpalaakatakninganik tatvalu unnakpallaakatakninganik auyami, tahapkua Tahikjuakmiut tuktuit huli kakkualuktoinaovaliktot (taimaitkaloaghuni tatvatuanguvluni uvani Saptaiapa atoktitlugo 2023-mi kummakniit anniakutikakpakaluakmata) tatvalu hapkua amigaitilangit naovaliagalikpaktot. Tuktuit nigginiakvigiyait naovalianganiktot (uktutigilugo, tahapkua paunngait atkunaotaohimayot aipangani) taimaitkaloaktitlugo tahamna Nunatiami nappaaktoit ikkullahimatitlugit uvalunin unnakpallaakninga tatvalu pannikpallaakninga manikami kanganguliktot auyait atoktitlugit. Ukkua KHTO-kut ukpiknikaktot tatva manikami takkukatakninganik hapkunanga Kugluktukmiut Inuinaitniit, inmikniklu takkugivlutjuk atokataghutjuk, tatva tahapkua naonaipkutaoyot tatva tahapkua Tahikjuakmiut tuktuit

naovallialikpaliktot. Ukkua KHTO-kut ikpigiyait huli ikkayoktaovaliyot tahapkunanga havagiyaoyoniit tahamani Nunatiami NWT.

Hapkua amihuyot amigaitilangitnik naonaipkutaoyot kittitaohimayonik (Naonaipkut 1) hatkighimayat ukkua Nunatiami Kavamatkut (GNWT) taimaataok huli ihomagiyaoyot tatva tahapkua Tahikjuakmiut tuktuit amigaikpalliinginaaktot hapkua nahaotait akungani 2021-mi tatvalu 2023-mi (tatvanganin nahaotait 23,000 akungani 40,000 tuktuit, kittiitaohimayot); taimavalaak avatkohimaliktot malgoiktaghugit nahaotait tatvanganin 2018-min. tatvanganin 2018-akungani 2020, huli naunaiyaktaohimatitlugit (uktutiglugo, auyami nogait tatvalu hapkua kolavait kunguhikmiktaohimayot annakhimayot nahaotait, ikniughimayotlo kulavait, nogaitlo nahaotait) huli ikkayotaongmiyut amigaikpalianinganik hapkua tuktuit amigaitilangitnik.

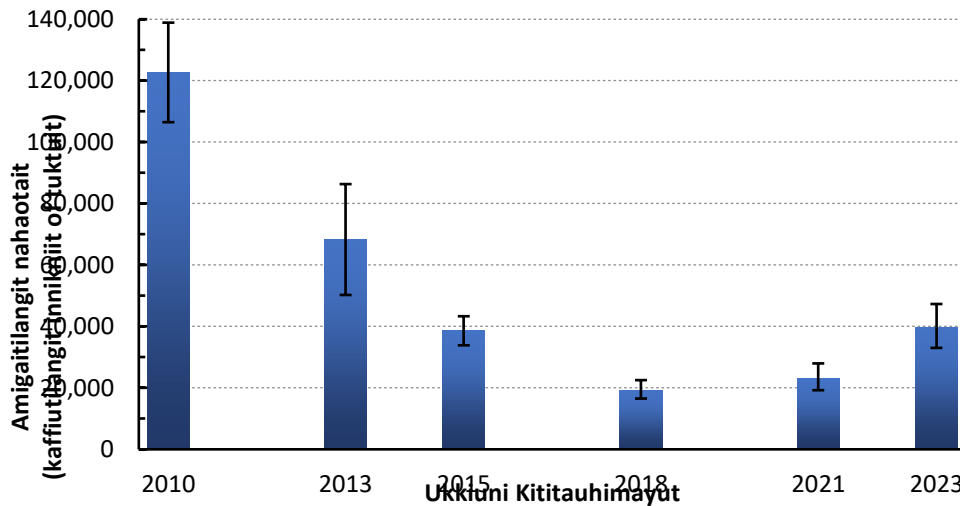

Figure 1. Naunaiyaktaohimangitiaktot tahapkua nahaotaitnik Tahikjuakmiut tuktuit, ihuinaghimayot naunaitot hapkua napayut naonaipkutit naonaipkutaoyot ima 95% naunaitot tahapkua aviktoghimayot (Source: GNWT-kut uniokangit)

Tatvaotitlugo huli taimaataok, ukkua Ihomaliotivlutik Ukkaotjiiyoyot Katimaigalaat pitjutigivlujuk tahapkua Katimayagalaat Ikkayokatigiklotik Angutighanik Munagitjutighaitnik (ACCWM-kut) makpigalioghimaliktot tainikaktok una *Munagitiagotighait tahapkua tuktuit*, Una munagitjutaonikut paknaiyaotigiyat tahapkununga Killuhiktokmiut, Tahikjuakmiut-Oatani tatvalo tahapkua Tahikjuakmiut tuktuit amihuakjuut. Tahamna ACCWM-kut paknaiyaotani, makpigalioghimayaat tatvani 2014-mi, illaliutihimayait hapkua hitamat kaalakaktonik allatkinik kulligiiktonik tuktuit naonaiyaotaitnik tatvalu hapkuninga munagitjutighanik havagiyaotkuvlutjuk. Tatvani Novaipa 2023-mi, ukkua Nunatiami NWT Angutighalikinikut Ihomaliotiovlutik Ukkaotjiiyoyut Katimayiit anghimayaat tapkua ACCWM-kut tughiktotigihimayaat taghivalikuvlutjuk tahapkua naonaipkutait Tahikjuakmiut tuktuit amihuakjuait imma "Kukhuktakmik" (akuninganliktot nahaotait amigaikpaliavlutiklu).

KHTO-kut illaovaliatjutait pikataovlutik:

Ukkua KHTO-kut pitjutikaghutik amihunik allatkinik inmikut munagitjutighamingnik havaghanik ikkayotigiyomavlugit tahapkununga Tahikjuakmiut tuktuut amihuakjuut aullainakuvlugit aullagitonik anniakutikangitonik angutighat amigaitilangit pitjutaovakuvlugit innuhiitnun hapkua Inuinait angutiakutighait nikkainaktutimingnik, malikalugit tahapkua ihomagiyaoalaghimayot munagitjutighanik angutighanot angikutaohimayonik tatvani *Nunavumi Angikutani*.

Angutighanik Munagitjutighait

Kinguani tatvani 2016-mi, ukkua KHTO-kut ihuaghaimayot innikpiaghimayonik nunaliitni-ayoktaoyughanik munagitjutighaita paknaiyaotighaitnik tahapkununga Tahikjuakmiut tuktuut pitjutigivaliyomavlutjuk munagitjutighaitnik tahapkua tuktuut amihuakjuut. Kihianitaongunmiyok tahapkua nutanguktighimayaat unipkak tatvani 2019-mi paknaiyaotini tonihaohimangitot huli tatvunga NWMB-kut angigiakataat, tatva KHTO-kut kihianiogaloaktitlugo tatva inmikut ihumaghughutik ihoaghaimaliktot tahapkununga atogaoyughanik paknaiyaotinik:

- Maniliokutaolaitot angutaohimayot uvalunin kablunaatnik aolagutjiyut angunialaitot;
- Ihoaghaimayonik nunaliitni ikkayotigilutik taktuitnik angunialaitot;
- Nioviktilaitot/niovgotaolaitot tahapkununga tuktuut nikkainaktotitnik ikkayohiakutaoyot havagiyaitnik;
- Pikataonginakuvlugit tahapkunani tuktuut takkugiyut tatvalu tuktuut timigiyaitnik naunaiyaiyut havagiyaitnik;
- Uktokpaliakuivlutik angutighanik allatkinik nikkainaktotighanik;
- Pivalikuvlugit Inuit tuhaomatkuvlugit tatvalu iliitpalikutighaitnik tuktuutnik angunahuakutinik kaoyimavaliutighaitnik; tatvalu
- Ihoaghailutik nunanik manikami anguniagiakangitot atoktaotkovlugo tahamani oatani-hivugani oatata tahaffuma nunaliitnin.

Kugluktukmiut Inuinait malikatiaktot ukkua KHTO-kut nunaliitni-ayoktaoyughanik uktotighaitnik. Taimavallaak, Hapkua anguniaktiuyut malikatiaghutik pitiaktot kanguvalaak ayogiakangitkaluaghutjuk tatvaningitot paknaiyaotini (taimavallaak, ukkua KHTO-kut tunniyaokataliktot innikmiaghimayonik naunaiputinik nahaotit titigaghimayonik tuktuvaitnik tahapkua naunaiyaotit piyagiakangitaloaktitlugit).

Nikkainaktotunik Angutighanik Ikkilivaliotighat

Ukkua KHTO kanganguktot kaffiiktaghutik aghukutikaghimayot hapkununga nikkainaktotunik angutighanik ikkilivaliotighanik havaghanik, takkunakmata tahapkua Kugluktukmiut Inuinait kaoyimakpiakmata kanok ikpiknakpiaktonik hapkua amihuakjuut amakut tatvalu aghait amigaikpalagangata ikkilivaliatjutaokpaikmata hapkununga tuktuut amihuakjuutitnik. Ukkua KHTO-kut taimatovallaak koanaakpiaghimayait tahapkua Nunatiami Kavamatkut GNWT-kut amakunik anguniaktot ikkilivalikutihanik ikkayotikalikmata havagiyavlotik, tahamna ukkiunga kingulikpagilikhutjuk havagiyaooyot, tatvalu tuhaktutikamiyot tahapkunaniit ikkayokatigighutik-

munaghiyuyut huli tahamna amakunik ikkilivalioktiit angunahuaklugit havagiyaohimakovlutjuk tahamani Nunavunmi. Ukkua KHTO-kut ihomagiyaat tahamna, atkunaotaokataktitlugit hapkua amakunik ikkilivaliatjutit havagiyaovlutik anguniaktot maniliokutigivlugitlu pitjutaovaliyokli naovaliatjutaitnik hapkua amigaikpalianinganik Tahikjuakmiut tuktuit amigailiangit.

Ikkayokatigiiknik Uktutighait

Ukkua KHTO-kut iliitagiaghimayaat tatva Kugluktukmiut Inuinait avalingangitot ikpigiyakaktot tahapkua ikkilivaliatjutaitnik amihuakjuit Tahikjuakmiut tuktuit. Kingulikmi tahamna TAH atoktaovalialikmat, ukkua KHTO-kut tughiktotikaghimangmiyot tatva tahamna nuttikutaohimayok ilanga tahaffuma anguniakutighaitnik hapkua Kugluktukmiut ikkilivyakuvlutjuk taimatot tahapkunani Nunatiami NWT nunaliitni avagikatigiyomalugit anguniakutighanik. Ukkiuni atoktuni, ukkua KHTO-kut havakatigitiaghimayait tahapkua Aviktughimayomi Angutighalikiyit Katimayiit tatvalu ukkua Kitikmeot Inuit Katuyikatigit, pitjutigivalaaghutjuk tahamna nunaliitni-ayoghaoyughak paknaiyaotaat, tatvalu ihoaghaimayot ikkayokatigiitighutik tahapkua Nunavut Kavamatkut (GN-kuni) Angulikiyit pitjutigivlugit tahapkua tuktuit ihomagiloaghugit, tatvalu pitjutigivlugit hapkua angutighanik munagitjutighat tatvalu paalihimat havagiyait ayoklugit ihoinghimayut.

Ukkua KHTO-kut koanaakhimayaitaot ilangit hapkua Nunakakaktut angunahuaktiit ahini aviktughimayuni ihumaghukhutik, unipkaghimangmata, tahamnaguuk naulangitkumi hadja namagiyaat. Ukkua KHTO-kut pitiaghutik namagiyaat tahamna ihumaghutigiyaat, ihumagivlutjuk tahamna 2020-mi ukkua NWMB-kut ihumaliutaat okakhutik tatvaguuk "aviktughimayumingaaghimayut avatingniit tahamna angutighanik munagitjutait namainaaktok aivatjutikagalluaktiitlugit illani piyumayamingnik angutighanik, taimaitpalaaktok tamaita hapkua havakatigiitigumik munagitjutighaitnik hapkua angutighat " (makpigaak 5).

Taimavalaak tatva tahamna ikkayokatigiiknik tatvalu igaaktoghimaitomik ihumagivlutjuk ukkua KHTO-kut uppaotihimayaat hapkua Nunakakaktot angunahuaktiuyut hapkuninga Takhikjuakmiut tuktuitnik tahamani Nunatiami tatvanganin katimakatigiyumagamitku katighuklugit hapkua Nunatiamiit tatvalu Nunavumiut ikkayukatigighutik munagiyuyut taimailiugiakangitkalliuaghutik. Ukkua KHTO-kut unighiugumayut tatva hapkua tamaita ikkayukatigiikhutik munaghiyuyut tuhaktiitauhimayut. KHTO-kut nallaghimayait hapkua qanuq ihumagiyaitnik tatvalu ihumalutigiyaitnik ikkayukatigiikhutik munaghiyuyut tatvalu piyumayaitnik ihumaghuktot nannaiyaghutjuk tahamna tughiktutigiyaitnik tatvunga NWMB-kutnun. Ukkua KHTO-kut tunniyauhimgitut huli ihoigiyaoyunik hapkuninga tughiktutigiyaitnik amigaikpaligumavlutjuk tahapkua tuktuit ataataghaitnik anguniakutighat tatvalu ahivagomavlutjuk tahamna Kiklikaohiat Kaffinnik Tuktutaghanik ataataghat ublumimut.

Nuttigiakuyait Piyumayamingnik:

- Ukkua Kugluktuk Angoniatit Katuyikatigit (KHTO-kut) nuttigiakuiyut piyumayamingnik tatva hamna amigaikpaligumavlutjuk tahapkua Tuktuit Ataataghaitnik Anguniakutighat (TAH) hapkuninga Tahikjuakmiut tuktuitnik tahamani Nunavumi (Kugluktuk) amigaikpallikuvlutjuk imma 450-nik tuktuitnik.

- Ukkua KHTO-kut huli nuttigiakuyat tatva huli amigaikpallikuvlutjuk imatot 1:1 aknatlungnik-akunni-anguhakluit tuktuitnik angunahuagumavlutik Kiklikaohiat Kaffinnik Tuktutaghanik ataataghat (NQL) piiktiitkuvlutjuk.

Huuk Taima Piyumayaat:

Tahamna Tuktuit Ataataghaitnik Anguniakutighat TAH imma 170-nik tuktuitnik attokuyaohimayok ihumagivlutjuk tahamna tuktuit ikkilivaliyogiyaohimangmata tatva amigaikpallikuvlutjuk anguniaktaongitomik. Taimavalaak anguniakutighanik piitailiyaohimatiitlugit pitjutaovalaaktok huli ayughaotaokpiaghuni Kugluktukmiunnut Inuinaknik. Takkukataghutik hapkua iliitogivaliyait KHTO=kuni illaoyut, ikkayoghiutihimayaat amigaitilangit hapkua nahaotait tatvalu allaat naunaiyaotaohimayut nallunaipkutigivlugit, taimavalaak ihomagiyaooyut tatva hapkua Tahikjuakmiut tuktuit amigaikpalliinginnaktot. Tahamna tuktuit munagitjutaoyok attulikoyaohimayok Tuktuit Ataataghaitnik Angunahuakutighat imma 170-nik taimatovallak attoghutjuk attogiakagoiktok. Taimaitmat tahamna Tuktuit Ataataghait Angunahuakutighat TAH imma 170nik tuktuit attogiakahoiktok pitjutigivlugo tahamna munagitjutighaat tuktuit amigaitilangitnik, taima pitjutaotiitlugit pittailitjutaoliktok Inuinait anguniakutighaitnik taimaitagiakahoiktugaloak. Tatva huli, tatvuna 2020-mi ihomalioktaohimatiitlugo, tahapkua tuktuit ihomagiyaoitiitugit ikkilivalaaktogiyangmata amigaitilangit, ukkua NWMB-kut ihomagiyagaloangat tatva hapkua naonaiyaktaohimangitot tatvaguuk "ikkikiyaoyonik angunahoakutighanik (atanni 950-nik tuktuitnik atauhikmi ukkiumi) ayoghaotaovallalaitok hapkununga tuktuitnun amigaikpaliutighaitnun " (makpigak 5). Amigaikpaliknikata tahapkua Tuktuit Ataataghait Angunahuakutighat TAH Tahikjuakmiut tuktuitnik pitjutaoniakmingmat tatva angunahuakatangitkumik tahapkuninga Keelinikmiut tuktuitnik, tahapkuataok ihomalotaongmingmata ikkilivaliyogiyaotiitlogit.

- Tahamna 1:1 aknatlungnik-akunni-anguhakluit tuktuitnik angunahuagumavlutik Kiklikaohiat
- NQL taimavalaak atokoyaohimayok tahapkua tukuit ikkilivallaktogiyaooyot amigaikpalikoyaovlotik, ihomagivalaakhutjuk tahapkua aknalluit kullavait ikniukatakovlogit amigaikpaligiangita hapkua tuktuit. Tahapkua tuktuit anguyaokataktot angunahoaktuniit Kugluktukmiutniit kangagalluk taimanganin anguhalluknik pangniitniklu tuktutpakmata; kihianitaok hapkua aknalluit tuktuit piyomayaokataktot angunahuaktuniit nikkinagiyaogamik tatvalu kakugungugangataok ukkiuaghami, tahapkualu anguhalluit pangnigit taimanganin amigaitkiyaokataktot anguyaovaghutik tahamani nunaliitnin. Taimaitutokaoyot pikaliktinagit tahapkuninga Tuktuit Ataataghanik Angunahuakutighanik TAH attolikaotinagit, attulihaaktitlugit tahapkua Tuktuit Ataataghait Angunahuakutighat TAH pikangititlugit hapkuninga1:1 Kiklikaohiat Kaffinnik Tuktutaghanik ataataghat (NQL). Taima pitjutigivlugit ukkua KHTO-kut pitkuyaohimatiitlugit Inuinait inmingnik maligaliukhutjuk tahapkuninga Tahikjuakmiut tuktuitnik angunahuakutait ihumagivlutjuk, tahamna attolikuyaohimayok alliaknik aknalluitnik anguhalluknik tuktuitnik angunahuakuinik nakkugutaongitok. taimaitiitlugo, tahamna Kiklikaohiat Kaffinnik Tuktutaghanik ataataghat (NQL) pitjutaotiitlugo nakkugutaongitpiaktok angunahuaktunot tahamani Kugluktukmiut Inuinaaknun.

Prepared by Amanda Dumond; Phillippe Lavallée; David Lee
Tiitigaghimavlugo kiutjutigihimaya umma Amanda Dumond